

kar ne onemagamo in ne opešamo v svetem boju proti trinoškemu klerikalnemu znanju. Mi ne odnehamo, dokler ne zmagamo, dokler ne rešimo našega ubogega, zapeljanega ljudstva iz ropazelnih klerikalnih krempljev, dokler ne zasija solnce zlate prostosti, luč omike, napredka in boljšega gospodarskega obstanka nad strehami naših somišljenikov!

Naše pošteno in nesebično delo v prid zatiranemu ljudstvu pa dobrotljivi Bog spremlja s svojim blagoslovom.

Zahvala. Ganjen vsled zaupanja, ki ste mi ga izkazali pri zadnji državnozborski volitvi s tem, da ste volili tako možato, napredno in neustrašeno vkljub silovitemu klerikalnemu pritisku, vam dragi kmetje, obrtniki in delavci, vam, mojim volilcem iz mest, trgov in z dežele, vsem skup tem potom izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo! Prav posebno pa me pri tem veseli dejstvo, da sem spoznal, kako pošteno se bojujete za svoje pravice, katere so vam po postavi dane, katerih pa so vas, žalibog, oropali vaši fari. Mojim nasprotnim pa s kličem Kristusove besede: „Nebeški Oče, odpusti jim, ker ne vejo, kaj delajo“. Jaz pa vam, dragi naprednjaki, kličem kot izkušen kmet: Le tako neustrašeno naprej v naprednem duhu v korist zatiranega ubogega ljudstva in Bog bo blagoslovil vaše poštene zahteve! Zmagali bomo in zmagati moramo, ako nastopimo vselej združeno in nevstrašeno proti klerikalnemu navalu. To vam kliče vaš udani prijatelj

Franc Vračko,
kmet v Orehovcih.

Najnovejše politične vesti.

Rusija. General Stössel, ki je branil Port Artur pred Japonci, je pred ruskim vojnim sodiščem obtožen, da je predal Port-Artur brez boja ter tako prepustil sovražniku takozvano „staro mesto“, v katerem je bilo še vse polno živega živila. Vojaštvo je pri tem izgubilo vse svoje premoženje, a Stössel je Japoncem pri predodaji stavil pogoji, da svoje stvari sme spraviti, kamor hoče. Dne 29. decembra je zapustil general s svojo družino trdnjavo in nič več in nič manj kakor 40 vozov je odpeljalo njegove stvari. Došim je general prepustil vse imetje častnikov in vojakov Japoncem, je on sam za se dobro preskrbel in celo — svojih psičkov ni pozabil. Pravijo, da je ga vojno sodišče za to obsodilo na smrt.

Španija. Mladi, 21 letni španski kralj Alfonz XIII se je te dni poročil z angleško nevesto Eno Batenberško. Ko se je vračal od poroke, so nanj napravili atentat. Bomba se je raznesla, 20 ljudi je bilo takoj mrtvih, 40 težko ranjenih, novoporočencema se ni zgodilo nič. Anarhisti pa so sklenili, da bodo kralja prej ali slej umorili.

Ad Avstrija. Madjari nas bojkotirajo vse naše pridelke, vse naše tovarne, vse naše blago odgovorimo jim krepko s tem, da ne bomo kupovali njih moke, njih živine, njih paprike, njih vina in Madjari bodo kmalu krotki postali in od lakote pocepali.

Avstrija. Ministerski predsednik princ Hohenlohe je že odstopil in njegov naslednik je baron Beck. Oholost madjarska je tu zmagala, zato so se zdaj vse avstrijske stranke brez razlike narodnosti zedinile, da pokažejo Madjarom, da se od njih ne damo komandirati.

Dopisi iz Štajerskega.

Iz Stoječ pri Ptuj. Nove občinske volitve so pred vratmi. Napredni možje, dobro poglejte volilni imenik. Dosedajni župan si ga vselej pusti tako sestaviti, da je po njegovi želji. Napredni kmetje, bodite previdni in složni, saj je vas dosti pametnih, posebno na spodnjem kraju

sosede. Pojdite v obilem številu k volitvi, ne pustite se, posebno vi iz prvega razreda, zapeljati zopet od kakega hinavca, kakor se je to že dvakrat zgodilo. Tak, ki vam obeta, da vam bo pomagal, vas le farba. Saj ste sami o tem prepričani, da tisti, ki ima veliko glavo, še sam sebi ne ve in ne more nič pomagati, kako pa bo pomagal potem celi občini? Tisti še za obč. odbor ni sposoben! Zato vas, vse zavedne in napredne občane iz Stoječ, še enkrat prosimo in opozarjamo, bodite previdni in volite zana-prej le take moze v odbor, ki so vredni našega zaupanja in potem si tudi izvolite takega župana, ki vsako nedeljo in praznik gre rad k službi božji in sicer noter v cerkev, ne pa da bi ostal na cerkvenem pragu, ob pridigi pa se obrne in odide rajši k Sv. Jožefa na polje. Naj naš prihodnji župan deluje v prid občine, ne pa v prid zajcev, drugače še bodo prihodnjo zimo zajci prišli ljudi v hišo gledat. Torej, Joža, ti nam več županoval ne boš in ne smeš!

Iz Mozirja: Naj svet tudi od nas izve, na kak način si je Korošec kakor povsod tako tudi pri nas pridobil poslanski stol, h kateremu mu je pripomogel tudi mozirski kaplan Fortunand Žganjk. Ta, kot hmeljevka dolgi, kot trlica suhi farncelj s svojim pol metra dolgim nosom, je skakal kot norec po vsej župniji od hiše do hiše ter agitiral za blazno fanatičnega klerikalca Korošca, se rotil, priduševal ter v dno pekla proklinjal vsakogar, ki se ne bi udeležil volitve ter ne bi volil Korošca. Vsakogar je nahrul ta črnuh in če je bil tudi najgrši pijanec in falot, moral je na dan volitve v Mozirje volit Korošca, drugače bo baje njegova duša večno gorela na dnu pekla ter se cvrla v razbeljenem kotlu med samimi hudiči in satani, katerih poglavar je sam — Tone Korošec, največji med klerikalci. Ta črni Žganjk, ki riga kot osel (to je resnica, saj človek ne sme blizu njega stati), je vzel vsakomur glasovnico, če ne zlepa, pa zgrda ter napisal nanjo ime Korošca. Ljudje so se sicer branili ter izgovarjali, da ne gredo volit, da se volitve sploh ne udeležijo, a naš farčar si je znal pomagati. Žgal jim je namreč na vse pretege ter se lagal kot cigan, da bodo morali plačati 50 do 100 K globe, ako ne bodo volili Korošca. To je sveta istina in ako si Žganjkec to upa tajiti, mu pred sodiščem prijavimo vse priče, ki so toslisale in vsa imena oaih, katerim jeto govoril ter tudi imena tistih, ki se imeli radi tega celo škodo. Farče, molči in smukni brzo pod kijkljo svoje opravljive matere, sicer te oblije kri še od zunaj. Česar pa sam ni mogel storiti, storila je njegova gospodična mama. Ta frajla, kateri je Savinja prinesla tega dolgega Fortunanda, je, da zve ves svet, ne samo trg Mozirje, ena najbolj opravljenih babnic, kar smo jih sedaj videli. Ves čas pred volitvijo je psovala ljudi sredi ceste, a kaj je bilo na dan volitve, se ne da skoro opisati. Objemala je kmete sred trga, pijana kot goba, zmerjala, drla se in bogsigavedi kaj še vse, tako da je že vsem presedalo. Njen pan . . . Fortunandček pa je skakal ves božji dan pred rotovžem ter vlačil kmete za suknjo na volišče. Pripomnimo, da ni smel nihče prej po stopnjicah, dokler Žganjku ni pokazal glasovnice. Volitev je bila vtorek, kaplan bi bil moral iti v šolo, a videli smo ga ves dan na trgu. Podili smo ga v šolo, a mislite, da se je ta zblaznela dvonoga žival zmenila za to? Otroke je pustil same v šoli, sam pa je agitiral za svojega Korošca, tako besno, da bi še pomagač klerikalcev, Luciper, ne mogel hujše. Prej ves čas, kar je bil v Mozirja, se je držal, kakor bi ne znal do 5 štetih, čim pa so se približale volitve, hrul in lajal je s prižnic kot zbesnel pes in pri vsem tem mu je pomagala njega vredna, „nedolžna“ mama. H koncu pa Vam, Žganjk, kličemo: Ogibljite se nas, kajti mi smo od danes vam to, kar je križ — hudiču! Napredni volilci, ki se ne dajo od Žganjka trapati.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Pri nas divja kaplan Bratušek tako surovo, da se že vsem gabi in gnusi. Našega pridnega organista celo med mešo napada. Ob volitvah je svojemu agentu Kovačiču plačal 10 h za vsak glas, ki ga je ta pridobil za Korošca, Kovačič je na tak način dobil zares v gotovem denarju nad 10 K. Na dan volitve se je v Vrbnjakovi gostilni pijan zvrnil na tla ta naš „izgledni“ kaplan. Mi tu prosimo mil. knezoškofa, naj nam dajo sem za

dušnega pastirja moža po božji volji in ne — kravarja.

Iz Zagorja pri Kozjem. „Blagor tistim, ki zavoljo pravice preganjanje trpijo, ker njih je nebeško kraljevstvo“, pravi sv. pismo. Mi vsi v zagorski tati, ki priljubljenega „Stajerca“ bemo, moramo dokaj grenkih in surovih besed preslišati, pa to vse zavoljo pravice in resnice. Naš župnik Hlastec se je bil dne 29. aprila na prižnici tako razkačil in v svoji neopravičenosti je začel tako udrihati po naprednih možeh in po „Stajercu“, da smo se že vsi bali, da bo ob pamet. Celi nauk je bil samo surovo psovanje in zmerjanje. Rekel je: „Kdor „Stajerca“ bere, je zoper vero, ima smrtni greh in bo večno pogubljen!“ O ti piškavi smrtni greh, kako malo se te bojimo! Ako vi, Hlastec, ne veste, kaj je smrten greh, pa vam povem jaz. Bog je rekel v četrti zapovedi: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti dobro pojde na zemlji.“ Kako pa vi spoštujete svojega očeta in ljubite po bratovsko svojo sestro, ko ste ju v tako slabem in mrzlem času napodili iz farofa? Sam sem videl, kako je vaša sestra vsa objokana slabo oblečena, brez denarja prišla k nekemu domačemu krčmarju in ti usmiljeni ljudje so ji dali jesti in piti in še nekaj grošev za nadaljnjo pot. Ti ljudje so ravnali po veri, ste vi mar ravnali tudi po veri? Morebiti pa četrti božji zapoved ni po veri? Pri vas, župnik Hlastec, že ne! In kdo je potem zoper vero, „Stajerca“ ali vi? Bi ne bilo za vas lepo, ko bi si bili v svojega dobrega očeta in sestro pri sebi obdržali, tisto dolgolično Pepco pa signali? To bi bilo po veri! Strmite, ljudje božji! Župnikov oče se je pritožil pri tej huharici, da on ni bo jedel iz tiste skleda, iz katere je pes. In ta ničvredna, „nepoštena“ svojati rekla župnikovemu očetu, seveda na povelje se mega župnika: „Ako to ni za vas, drug pot vam dam v korito!“ Ali se tako ravna s tistim, ki je sina spravil k tako dobremu kruhu? Ali je to po veri? Alo to ni greh?

Kako si le znajo farji sami smrtni gre izmisliti, vam, dragi moji somišljeniki, takoj povem in prisegam, da je resnica. Pravijo: mrtvi se naj pri miru pustijo, ali jaz tu vendar omenim nekega rankega. Bilo je l. 1848, ko sem šel svojim očetom k rani sv. maši in pri pridigi sem rad vlovil vsako besedo. Po pridigi je začel župnik tako-le: Vi pauri pravite, da tlaka, desetina, kazen in gorščina proči. Kaj bo to rekel, ima smrten greh in jaz ga tega greha nikdar ne odvežem! Kaj je zdaj tlaka to je prava malenkost! Svoje dni je šel km z voli na tlako in je bil tako dolgo tam, da volovske kože domov prinesel.“ To je bil tisti Anton Centrih, ki je pozneje kak dekan v Rogatcu svojega rojstva kosti k v nemu počitku položil. Kar je bilo zaveda kmetov v cerkvi, so šli vun in vsakteri po svoji planko. Stopili so pred cerkvena vrata in bi bil prišel župnik vun, gotovo bi ga ubil, kar bi seveda ne bilo prav, pa zaslužil bi pošteno! Ko pa mi drugi pridemo iz cerkve, graščinski berič to le oklical: „Vi kmetje, danes so tlaka, desetina in vsa druga breme proči, zdaj ste osvobodni!“ O nesrečni smrtni grehi, koliko jih je takrat bilo, pa vse so danes cesar Ferdinand brez vse spovedi odvezali! Bili jim usmiljeni Bog zato milostljiv in dober pastirnik! Ljubi kmetje, dobro si zapomnite, kar s vam zdaj istinita povedal in kaki voditelji „dobri“ dušni pastirji svojih ovčic so farji! Z ne volite jih več, pokažite jim vendar en hrbet, ker je že skrajni čas, pustite jih s v cerkvi, kjer bodo ložej svoj poklic opravljali. Ako pa se vam bodo preveč vsiljevali, pa korajžno naženite! Zlo daleč sem se zaletel našega Hlasteca! On je tudi nekoč rekel v jem „lepem“ nauku, da baje prej ni vedel, so v Zagorju surovi ljudje! Seveda, seveda! Kadar se vam malo po koncu postavijo vašemu gredemu in nekrščanskemu postopu, potem so surovi, kadar pa je tieta nepotrebnost, bernja, takrat pa so pridni, dobri, izobraženi, farani, kaj ne? Kar mene zadeva, rečem, da se takrat neumni, drugače pa so dobri in že do izobraženi in zavedni in ravno to vam, Hlastec, tud nosom kadi in jih imate za surovež! Je rajši veliko te izobrazbe je nam „Stajerca“ prina ki ga pazljivo, brez smrtnega greha bremo mož j